

Polyteknisk Forening

Rosenkrantz gate 7

0159 Oslo

polyteknisk@polyteknisk.no

Oslo, 14. september 2018

Helse- og omsorgsdepartementet

Innspill til Folkehelsemeldingen

<https://folkehelsemelding.regjeringen.no>**INNSPILL TIL FOLKEHELSEMELDINGEN 2019**

Polyteknisk Forening takker for nyttig innspillsmøte 3. september 2018 og ber Helse- og omsorgsdepartementet vurdere følgende punkter.

1. Folkehelsen er et resultat av hvordan samfunnet lykkes med å nå **FNs bærekraftsmål**. Det er viktig å avklare kausalitet mellom de ulike bærekraftsmålene og ikke minst basere meldingen på den helhetlige påvirkningen på folkehelsen.
2. **Digitalisering og teknologi-utvikling** vil endre betingelsene for folkehelsen stadig raskere, og det bør vurderes å tillegge dette vesentlig vekt i analysen som legges til grunn for god folkehelse fremover.
3. I trekantrelasjonen **teknologi – samfunn – næringsliv** vil digital teknologi, algoritmer, store datamengder og automatisering bidra til å både løse og skape samfunnsutfordringer. Styring av denne utviklingen vil by på **store etiske dilemmaer og kreve opptrappet politisk og juridisk innsats** nasjonalt og internasjonalt.
4. I de siste ti-årene har man på flere områder registrert en gunstig utvikling av somatisk folkehelse som korrelerer med systemtiltak, reguleringer og rådgivning gitt i samme periode. Kausaliteten og validiteten knyttet til de enkelte initiativ innen denne multifaktorielle utvikling er imidlertid svak. **Effekten av fremtidige tiltak bør søkes forskningsmessig bedre dokumentert.**
5. En **e-journal for hvert individ tilgjengelig fra alle helsenivåer** må innføres ved nasjonalt politisk vedtak, helst koordinert med tilsvarende initiativ i andre land som er langt fremme. Tiltak for personvern må integreres. Unødig repeterte

undersøkelser og prøvetagninger kan dermed unngås – med vesentlig ressursbesparelser og -gevinst.

6. **Tidlig oppdagelse av helseavvik** er en forutsetning for tidlig intervensjon, som må antas å være gunstig for den videre utvikling. **Faste symptom- og alderskriterier for tidlig henvisning** av risikobarn med utviklingsforstyrrelser, adferds- og lærevansker må innføres fra spedbarnsnivå og følges opp med adekvat tverrfaglig pedagogisk, psykologisk, nevropsykologisk og pediatrik utredning fulgt av forskningsbaserte tiltak. Dette vil kunne hindre negativ utvikling og også forebygge fremtidig utenforskap og kriminalitet.
7. Rutiner bør etableres for
 - a) **legers scanning av internasjonalt anbefalt behandling** ut fra symptomer og diagnose basert på teknologi for kunstig intelligens
 - b) **telemedisinsk veiledning fra universitetssykehus**
 - c) **robotkirurgi ledet fra universitetssykehus** og utviklingssentra
 - d) **ernærings- og kostholdsveiledning** fra relevant ekspertise

Slike tiltak vil gi bedre diagnostikk, behandling og rådgivning for flere, gjøre god helsehjelp mindre avhengig av bosted og således bidra til bedret folkehelse.

Vi vil følge opp disse forslagene i fremtidige møter hos oss om den medisinsk-faglige og teknologiske utvikling samt om samspillet mellom helse, klima og ernæring. Vi stiller oss til disposisjon for Helse-og omsorsdepartementet i sakens anledning.

Med hilsen
for **Polyteknisk Forening**

Hans M Borchgrevink
leder Polyteknisk Forening Helse